

Мордовиядә Россия Федерациясенен эчке эшләр бүлегә хезмәткәре конен тантаналы рәвештә билгеләп үттек. Бу өлкәгә гомерләрен багышлаган эчке эшләр хезмәткәрләре династиясенен берсе турында.

Рәсим Рәхмәтулла улы Курмаев, Мордовия ГИБДДда 34 ел подполковник булырак эшләгән Шамиль абыйсы үрнәгендә, милициягә хезмәткә урнаша. 1983нче ел. Тормыш тәҗрибәсе булган перспективалы кешеләр белән милиция сафын ныгыткан чак. Шул вакытка Рәсим Кызылбайраклы Тонъяк флотында хезмәт итеп кайткан, комсомол эшләре буенча партия мәктәбен тәмамлаган була. Башта Рәсим Рәхмәтулла улы уку-тәрбия бирү эшләре буенча 14 номерлы СПТУ директоры урынбасары буларак эшкә урнаша. Күнелә хыялында булган милиция хезмәтенә тарта. Максатын тормышка ашыру теләгә белән, Саранск милиция мәктәбендә оч айлык курсларны тәмамлый ул, ә соныннан Ләмберәдә участковыйларның өлкән инспекторы вазыйфасын үти башлый. Участок полиция вәкилләренен хезмәтә нәрчак мәшәкатьләр, тынгысыз, чонки ул тормыш уртасында кайнап, кешеләр белән тыгыз аралашып эшли. Бу хезмәт, кайда гына булуына карамастан, бик катлаулы һәм күпкырлы. Шулай да жанын-төнен биреп хезмәт биографиясен башлап жибәрә Рәсим Рәхмәтулла улы. Жин сызганып эшли. Ләмберә районы халкы Кырви авылында туып-үскән тырыш, булдыклы Курмаевка «Анискин» дигән исем дә кушалар. Теге Михаил Жаровның «Анискин и Фантомас» фильмында тослар. Биографиясеннән бер факт. Рәсимнен әнисе, Саядыт Хәсән кызы, улына Ләмберәдә квартир биргәч беренче тапкыр килгәндә, адресы буенча түгел, ә шул «Анискин» кушаматы буенча кайда яшәгәннен табып ала. Тормышта әнә шундый очраклар да була.

Белгәнәбезчә, участковый вазыйфасы четереклә; полиция кешесе үзгә күпторле унай сыйфатлар булдырырга тиеш. Мәсәлән, мал-туар комплексында, мәдәният йортында, мәктәпләрдә еш булырга кирәк, шулай ул халыкның тормышын, яшәү үзгәрешләрен, кем нәрсәгә сәләтләр икәннен беләп эш-ләргә тиеш. Бу мәгълумат жинаять итүчеләреннән эзгә тошәргә, жинаятьне ачарга ярдәм итә. Участковый кондез һәм тонлә, эштә һәм ойдә чакта да халык белән аралашып яшәргә тиеш була. Курмаев Рәсим райондашларын нәрвакыт полициянен игътибар үзгәндә тота. Сүзләремә дәлил. Шулай, Ләмберәдә яшәүче Н.И.Максимова иптәш ана: «Тонлә абзардан үзгәземне урлаганнар», - ди елап. Бу вакыт Рәсим Рәхмәтулла улы участок инспекторлары бүлеген житекли. Сөйләгәннәрне исәпкә алып, хайванны алып киткән юлдагы эшләре буенча барырга карарга килә. Шулай, жинаят эшләренә эзләв житекчесе Шамиль Няим улы Кадикин белән буталчык

юллар белән алып барган жинаятьче артыннан Пензятка авылына кадәр житәләр, халыктан сорапшырып үгез белән жинаятьчене табалар. Ул – Максимованын күршесе булып чыга. Тугзанынчы елларда шундый урлаулар күп иде, ди язма героебыз; халыкның мал-туары, Александровка, Кривозерье, Аксеново колхозлары фермалары караклардан еш интекте.

- Жинаять эшләре буенча житәкче Шамиль Няим улы Кадикин белән каты тырышырга, күп хезмәт куярга туры килде шул вакытларда, - дип искә ала Рәсим Рәхмәтулла улы корреспондент Николай Дюжевка биргән интервьюсында. - Жинаять эшләрен ачарга жинел булмаса да, аларны таба идек. Шулай, Аверьянов группасының жинаять эшләрен – малларны урманчыларга алып барып суюлары һәм рынокта итләрен сатуларын ачтык. Караклар группасында берсенен аерым ойрәтелгән овчарка токымлы эте малларны читтә куып, котеп торган каракларга алып бара, икән. Шуна да жинаятьне ачу кыенга туры килгән иде, әмма без эшләренә тоштек, ди.

Киресенчә, жинаятьчеләреннән гомер-ләрен үлемнән коткарган очраклары да булган аларның. 2002нче ел. Саловка авылы. Яна ел алдыннан бу авыл кешесе Ләмберә РОВДысы оператив дежур частенә бер йорттан охотниклар мылтыгы, кинжал, песец тун, аудиовидеоаппаратура, компьютер урлануы турында хәбәр итә. Тиз арада подполковник Рәсим Курмаев, оператив группа белән, жинаять урынына житә. Эшләр кырга алып бара, ә тыштагы кочле буран эшләргә юа. Шундый табиғи шартларда, урланган әйберләргә ташлап барган эздән барырга, милиционерга ярдәм кирәк була. Игорь Янинга ярдәм очен кайтырга дигән морәжәгать була. Ә Курмаев белән Волков тонге буранда эшләргә дөвам иттергәннәр. Берничә километр үткәч, алар аудиоаппаратураның кочәйткечен табалар. Озакламый буранда алга атлаган жинаятьчеләргә күрәп «Стой!» дип кычкырып югарыга аталар. Караклар карга егылалар. Алар кулыннан милиционерлар кинжал һәм мылтыкны алалар. Жинаятьчеләр тунганнар һәм арыганнар, икән. Рәсим Курмаев икесе белән кала, ә Волковы калган каракларны эшләп китә. Тонге сәгать оч. Рәсим бу салкында озак калсалар, тунып үлчәкләрен аңлый һәм яшь каракларны, урлаган әйберләргә белән бергә, артынан сойрәп коч-хәл белән Хутор Лопатино авылына житә. Шунда Волков алга качып киткән тагы ике каракны тоткан. Мәнә шундый хезмәтләре аларның.

Бүген эчкә эшләр сафында Курмаевларның балалары эшли. Альбина Шамиль кызы - полиция майоры, ә Гульнара Рәсим кызы - полиция капитаны (Управление по охране общественного порядка МВД по РМ). Рәсим Рәхмәтулла улы Курмаев, МВДдән киткәч, III класслы хөкүмәт кинәшчесе Ләмберә суды администраторы булып эшли. Ә оныгы Динияр, бабасы Рәсим тосле, полициядә хезмәт итәргә хыяллана.

Шамиль Рәхмәтулла улы Курмаев (рәсемдә сулдан уңга), Гульнара Рәсим кызы Янгличева, Рәсим Рәхмәтулла улы Курмаев. Уртада - аның оныгы Динияр.

Наилә Насырова